1001

1003

2500

TÜBİTAK

Araştırma Destek Programları Başkanlığı

SOBAG, Siyaset Bilimi

Prof.Dr.Ayşegül Komsuoğlu
SOBAG Danışma Kurulu Üyesi

10 Mart 2021 Çarşamba

Sunum İçeriği

1. Proje Tasarımı
2. Başvuru Formu Bölümlerinin İncelenmesi
3. Bilimsel Değerlendirme ve Kriterleri
4. Sorular

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

TÜBİTAK

1001

1003

2500

TÜBİTAK

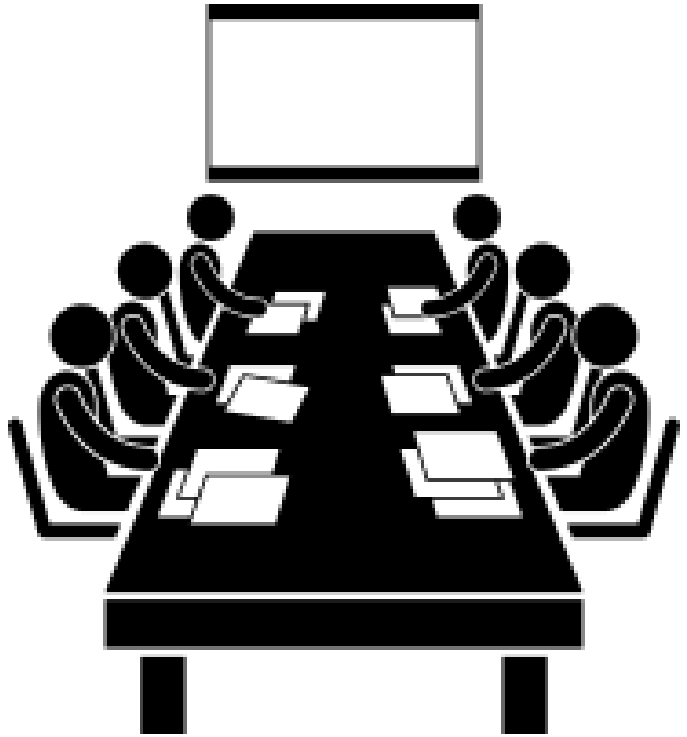
Araştırma Destek Programları Başkanlığı

Proje Tasarımı

Projeler…

- Projeleri konuşuyoruz…

Projeler yönelimde akademik ve kurumsal kaygılar…

- ✓ Araştırma için mali kaynak…
  - ✓ Altyapı desteği sağlamak
- ✓ Araştırma grubu kurmak….
  - ✓ Farklı disiplinerlerden araştırmacıların olduğu bir çalışma grubu inşa etmek…
- ✓ Öğrenciler (lisans ve lisansüstü) yetiştirmek
  - ✓ Nitelikli öğrenci…
- ✓ Atama Yükseltme Kriterleri…
- ✓ Sistematik bir çalışma düzeni kurmak….
- ✓ Çalışılan kurumun gündeminde «araştırma projeleri» kültürünün desteklenmesi
- ✓ Nitelikli yayın kaygısı
  - ✓ İyi dergiler/orijinal araştırmalar

Projeyi Kısaca Tanımlayalım

PROJE

- *Farklı veya benzersiz bir ürün, hizmet ya da sistem oluşturma amacında olan*
- *Bu amaca ulaşmak için ölçülebilir hedefleri olan*
- *Belli bir başlangıç ve bitiş noktası olan ve sınırlı kaynakları kullanmayı gerektiren*
- *Geçici olarak organize edilmiş faaliyetler bütünüdür*

Projenin Ar-Ge Niteliği

- Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge); insan, kültür ve toplumun bilgisinden oluşan **bilgi dağarcığının artırılması** ve bu dağarcığın yeni uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için **sistematik temelde yürütülen yaratıcı çalışmalar**dır.

  (Ar-ge ve Ar-ge desteği kapsamına giren konular için Frascati Kılavuzu esas alınmıştır)

- AR-GE, faaliyetleri bilimsel veya teknolojik belirsizliğin olduğu durumlarla ilgili faaliyetlerdir.
- AR-GE, adından da tam olarak anlaşıldığı gibi önce bir araştırma, henüz bulunmamışı bulma ve sonra da bilgiyi veya bir ürünü geliştirme veya yenilemeyi içerir.

AR-GE TÜRLERİ

- ✓ *Temel Araştırma*
- ✓ *Uygulamalı Araştırma*
- ✓ *Deneysel Geliştirme*

Temel Araştırma

Temel Araştırma: Görünürde herhangi bir özel uygulaması veya kullanımı bulunmayan ve öncelikle **olgu ve gözlemlenebilir gerçeklerin temellerine ait yeni bilgiler edinmek için yürütülen pratik veya teorik çalışmalardır.**

- ✓ Hipotez, teori veya yasaları formüle etmek ve test etmek amacıyla özellikleri, yapıları ve ilişkileri analiz eder.
- ✓ Sonuçları genellikle satılmaz, bilimsel dergilerde yayımlanır veya ilgilenen meslektaşlara dağıtılır.
- ✓ Temel araştırmada bilim insanları kendi hedeflerini belirlemede kısmen özgürdür.
- ✓ Genellikle yükseköğretim sektöründe, belli bir ölçüde devlet sektöründe yapılır.

Uygulamalı Araştırma

Uygulamalı Araştırma: Belirli bir pratik amaç veya hedefe yönelik olarak **yeni bilgi edinme amacıyla yürütülen özgün araştırmalar**.

- ✓ Ana hedef olarak doğrudan özgün ve pratik bir amaç içerir.
- ✓ Uygulamalı araştırma, ya temel araştırma bulgularının olası kullanımlarını ya da belirli ve önceden tanımlanmış hedeflere ulaşmanın yeni yöntem veya yollarını belirlemek için yürütülür.
- ✓ Belirli sorunları çözmek amacıyla, mevcut bilgi ile eklerinin değerlendirilmesini kapsar.
- ✓ Uygulamalı araştırma fikirlere işlevsel bir biçim verir.

Deneysel Geliştirme Araştırması

Deneysel Geliştirme: Araştırma ve/veya pratik deneyimden elde edilen **mevcut bilgiden yararlanarak yeni bilgi**, malzeme, ürün veya cihaz **üretmeye**; yeni süreçler, sistemler ve hizmetler tesis etmeye ya da halihazırda **üretilmiş** veya **kurulmuş olanları önemli ölçüde geliştirmeye yönelik sistemli çalışmalar.**

Ar-Ge Tanımı

AR-GE'Yİ AYIRT ETME ÖLÇÜTLERİ

- **Yeni:** Yeni bulgular hedeflenmeli *(novel)*
- **Yaratıcı:** Özgün kavram ve hipotezlere dayalı olmalı *(creative)*
- **Belirsiz:** Nihai sonuçlar hakkında belirsizlik olmalı *(uncertain)*
- **Sistematik:** Planlanmış ve bütçelendirilmiş olmalı *(systematic)*
- **Transfer Edilebilirlik ve/veya Tekrar Üretilebilirlik:** Sonuçlar transfer edilebilir ve yeniden üretilebilir olmalı *(transferable and/or reproducible)*

Ar-Ge Niteliği Taşımayan Çalışmalara Örnekler

- Sadece veri toplama ve/veya durum tespitine yönelik çalışmalar
- Sözlük/ansiklopedi/envanter, katalog/veri tabanı oluşturulmasına yönelik çalışmalar
- Çeviri/transkripsiyon/edisyon kritiği/bibliyografya/derleme/arşivleme yapmaya yönelik çalışmalar
- Kazı/restorasyon/restitüsyon/konservasyon/yüzey araştırmasına yönelik çalışmalar
- Rutin eğitim verilmesi/eğitim programları/materyal hazırlanmasına yönelik çalışmalar
- Rutin yazılım geliştirilmesine yönelik çalışmalar
- Tanıtım, yayılım, farkındalık oluşturma ve sosyal sorumluluk faaliyetlerine yönelik çalışmalar
- Sempozyum/konferans/çalıştay/seminer vb. etkinlik düzenlenmesine yönelik çalışmalar
- Piyasa araştırması/rutin endeks oluşturulmasına yönelik çalışmalar
- Daha önce gerçekleştirilmiş araştırmaları başka mekanlarda veya başka denek gruplarında tekrarlamaya yönelik çalışmalar
- Kuram, metodoloji, konu, kapsam, araştırma soruları, hipotezler vb. hususlarda niteliksel değişiklik yapılmadan daha önce yapılan araştırmaların benzerlerini yapmaya yönelik çalışmalar

Projeyi planlarken…

- ✓ Araştırma tasarımı konusundaki bilginizi sınayın
- ✓ Eksik olduğunuz alanları güçlendirin
- ✓ Araştırmanızın tüm aşamalarını planlamak BAŞARININ ANAHTARI!

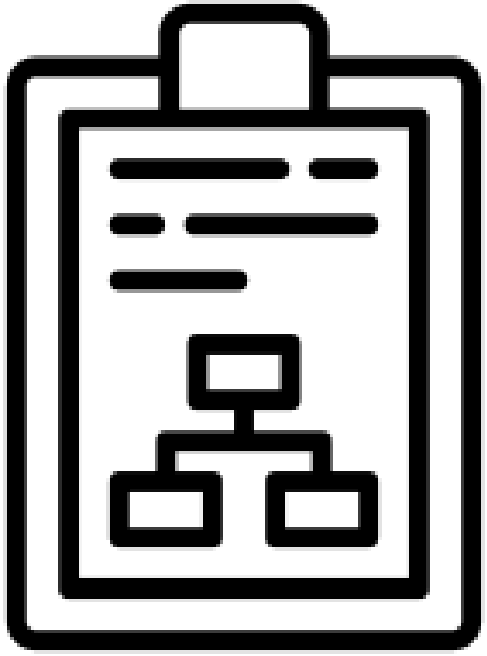
- ✓ Araştırma konusu/başlığı
- ✓ Araştırmanın varlık sebebi
- ✓ Amaç ve Hedefler
- ✓ Araştırmanın soruları, hipotezleri

- ✓ Eleştirel bir literatür taraması/incelemesi

- ✓ Metod/Metodoloji

- ✓ Sınırları

- ✓ Operasyonel işleyiş
- ✓ Ekibiniz
- ✓ İş planı

Adım adım ilerlerken…

- ✓ Veri Toplama/veri Analizi/Verileri yorumlama
- ✓ Başkalarını bilgilendirme/Raporlama

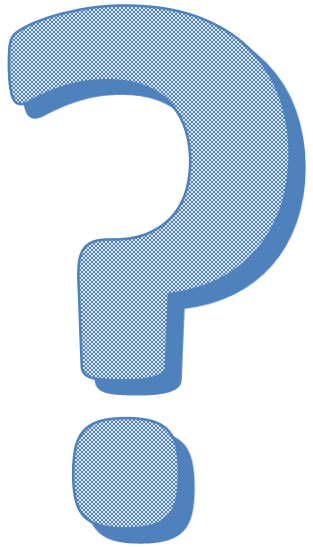
Tüm Projeler için….bir araştırma….neleri gerektirir

- ✓ Kuram ya da fikri olgularla sistemli birleştirme,
- ✓ Mantıklı düşünme,
- ✓ Yaratıcılık,
- ✓ Kurallara uyma,
- ✓ Düzenleme,
- ✓ Dikkatle planlama,
- ✓ Doğru metodu seçme,
- ✓ Etik ve ahlak.

Projenin planlama ve yazım sürecinde hangi soruları sormalıyız…

- ✓ Niye bu konu?
- ✓ Neyi başarmak istiyoruz?
- ✓ Amacımız ne?
- ✓ Hedeflerimiz neler?
- ✓ Önceliklerimiz neler?
- ✓ Zaman tablomuzun ana unsurları neler?
- ✓ Güçlü bir ekip için projeye kimler dahil olmalı?
- ✓ Ne kadar bütçeye ihtiyacımız var?
- ✓ İzinler?
- ✓ Sorunlar?
- ✓ Çözümler?
- ✓ Paydaşlar?

Farklı Proje Örneklerini İncelemek

HORIZON 2020

The Effects of Media News about Immigrants on Majority's Attitudes and Behaviors towards Immigrants

Fact Sheet | Results in Brief | Reporting | Results

Objective

The interdisciplinary IMMIGRANTS project aims at a better understanding of how media influence majority's attitudes and behaviors towards immigrants – a socially pressing issue connected to rapid expansion of immigration in Europe. In the project, I will focus on different aspects of media news – their valence, labels used for immigrants' ethnicity and pictures of immigrants accompanying media articles about immigrants. The first goal of my research is to investigate how different labels used for immigrants' ethnicity (nouns vs. adjectives) combined with different valence of media articles about immigrants (positive vs. negative vs. ambivalent) influence participants' attitudes and behaviors towards immigrants. My second goal is to compare the effects of articles accompanied by different images of immigrants and articles without such images on participants' attitudes and behaviors towards immigrants. Both goals feature a number of tasks related to the effects of media articles on attitudes and behaviors towards immigrants: I will test underlying mechanisms (e.g., biometrically tracked positive and negative emotions) and boundary conditions (e.g., social status and category salience of an immigrant group, participants' intergroup contact with immigrants) of these effects. In three studies of the IMMIGRANTS project, I bring together different traditions on media and immigrant research and address several gaps in social scientific literature (e.g., too narrow focus on negative media news in political and media research, too narrow focus on positive intergroup contact and self-reported emotions in psychology). The outcome of IMMIGRANTS can be used to inform guidelines for professional training of journalists, policy makers, and social workers to become more sensitive to the impact of language describing immigrants.

Project Information

IMMIGRANTS
Grant agreement ID: 703495
Project website

Start date 1 January 2017
End date 23 July 2019

Funded under H2020-EU.1.3.2.

Overall budget € 187 419,60

EU contribution € 187 419,60

Coordinated by UNIVERSITAET BERN
Switzerland

Disiplinlerarası IMMIGRANT projesi, medyanın halkın göçmenlere yönelik tutum ve davranışlarını nasıl etkilediğini daha iyi anlamayı amaçlamaktadır. Bu, Avrupa'da göçün hızla artmasıyla bağlantılı olarak sosyal açıdan ele alınması gereken acil bir meseledir. Projede, medyada yer alan haberlerdeki göçmenlerin etnik kökenleri için kullanılan etiketler ve göçmen konulu makalelerde kullanılan fotoğraflar gibi farklı yönlere odaklanacağım. Araştırmamın ilk amacı, göçmenlerin etnik kökenleri farklı etiketlerin kullanımının (isimler ve sıfatlar) ve göçmenlerle ilgili medya makalelerinin farklı değerlerinin (olumlu, olumsuz ve kararsız) katılımcıların göçmenlere yönelik tutum ve davranışlarını nasıl etkilediğini araştırmaktır. İkinci amacım, farklı göçmen görüntülerinin eşlik ettiği makalelerin ve bu tür görüntülerin olmadığı makalelerin, katılımcıların göçmenlere yönelik tutum ve davranışları üzerindeki etkilerini karşılaştırmaktır. Her iki amaç da medyada yer alan makalelerin göçmenlere yönelik tutum ve davranışlarına üzerindeki etkisiyle ilgili bazı görevler içerir. Bu etkilerin altında yatan mekanizmaları (örn. Biyometrik olarak izlenen olumlu ve olumsuz duygular) ve sınır koşullarını (örn. Bir Göçmen grubun Sosyal statüsü ve kategorinin belirginliği, katılımcıların göçmenlerle etkileşimi) test edeceğim. IMMIGRANTS projesinin üç çalışmasında, medya ve Göçmen araştırmalarına ilişkin farklı gelenekleri bir araya getiriyorum ve Sosyal bilim literatüründeki çeşitli boşlukları ele alıyorum (örn. Politika ve medya araştırmalarında medya haberlerine dar bir biçimde odaklanmak, gruplar arası pozitif temasa ve beyan edilen psikolojik duygulara dar bir biçimde odaklanmak). IMMIGRANTS projesinin çıktıları, göçmenleri tanımlayan dilin etkisine daha duyarlı hale gelmeleri için gazetecilerin, politika yapıcıların ve sosyal hizmet uzmanlarının mesleki eğitimine yönelik kılavuzları bilgilendirmek için kullanılabilir.

Farklı Proje Örneklerini İncelemek

Avrupa Birliği ve Türkiye ilişkisinin karşılıklı bağımlılığı: Bölgesel ve Küresel Siyasa oluşumu ve işbirliği

ÖZ

Projenin temel konu ve kapsamı Türkiye'nin Avrupa Birliği ile olan ilişkilerini uluslararası örgütler, uluslararası ilişkiler ve küresel yönetişim kuramları çerçevesinde yeniden kurgulamak olarak tanımlanmıştır. Proje, Türkiye ve AB siyasa oluşumu ve olası işbirliği senaryolarını AB genişleme kuramları ve Türkiye'nin klasik AB üyeliği olasılığı dışında inceleme amacını da taşıyarak küresel yönetişim çerçevesinde değişik açılardan Türkiye'nin AB ile olan ilişkisini incelemiştir. Tam üyelik süreci ötesine giderek Türkiye ve AB arasındaki ilişkilerin klasik karşılıklı bağımlılık açısından önemini vurgulayan proje, bu iki aktörün küresel ve bölgesel yönetişim açısından ortaklığının uluslararası siyaset ve sisteme olası etkilerini incelemiştir. Türkiye'nin Avrupa ile olan ilişkilerini bölgesel ve küresel yönetişim açısından inceleyerek, bu iki uluslararası aktörün değişen küresel düzende beraber oynayabilecekleri olası rolü özellikle dış yardımlar, AB-Türkiye mülteci anlaşması ve ayrıştırılmış bütünleşme kavramları ışığında analiz etmiştir. Projenin temel araştırma bulguları, Türkiye'nin AB ile olan ilişkisinin yeniden yapılanmasını uluslararası güvenlik, uluslar üstü kurumların iç politikaya-özellikle demokrasi ve insan kaynakları alanlarında-etkisi, uluslararası ticaret, dış yardımlar ve dış politika ve mülteci sorunsalları, çerçevesinde yoğunlaşmaktadır

Diaspora (YurtDışı) Seçim Bölgesine İlişkin Dünya Örnekleri ve Karşılaştırmalı Analizi

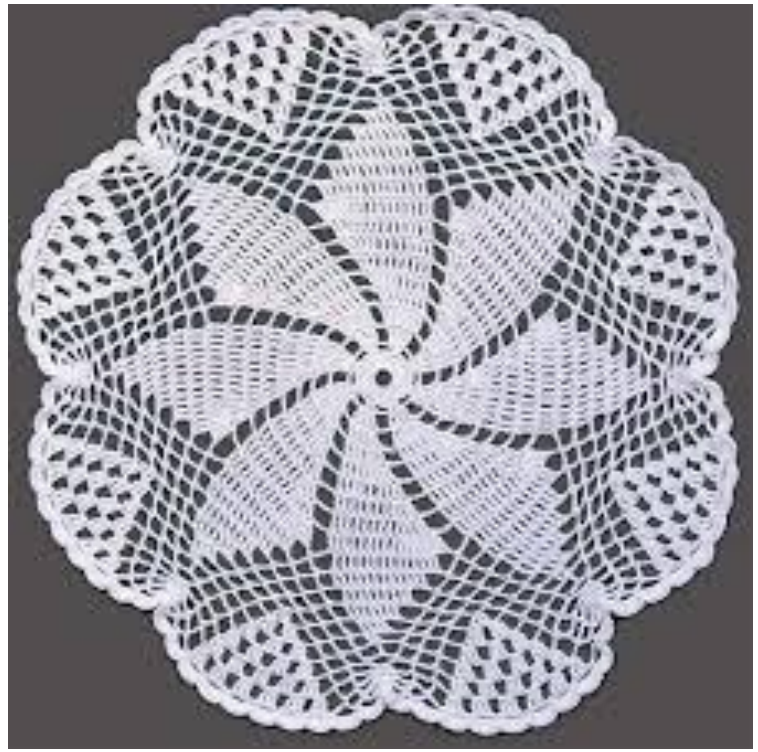
ÖZ

Bu proje diaspora seçim bölgesi sistemini bugün dünyada uygulaması olan ondört ülkeden altı tanesini incelemek üzere dizayn edilmiştir. Bu sistem içerisinde yurt dışında yaşayan atandaşlar ülkelerinde yapılan parlamento seçimlerinde kendilerini başkentte temsil edecek temsilciler seçmektedir. Sayıları ülkelere göre değişen bu temsilciler yurt dışında yaşayan vatandaşların sorunlarını ve tercihlerini ulusal parlamentolarda dile getirmek üzere dünyanın farklı bölgelerinde kampanyalar yapmakta ve yurt dışı seçmenlerinden oy istemektedirler. Bu çalışma bu bağlamda ulus ötesi demokratik katılımı güçlendirecek diaspora seçim çevresi sistemini uygulayan altı ülke (Fransa, İtalya, Tunus, Hırvatistan, Kolombiya, ve Portekiz) üzerinden incelenmektedir. Bu manada bahsi geçen altı ülke nezdinde parlamento temsilcileri, akademisyenler ve uzman bürokratlarla yüz-yüze mülakatlar gerçekleştirilmiş ve yurt dışı seçim pratikleri birçok boyutuyla ele alınmıştır. Bu araştırma sonuçları itibariyle de yurt dışında yaşayan yaklaşık altı milyon vatandaşının demokratik katılımını önemseyen Türkiye için bir sistemsel zemin oluşturma ümidi taşımaktadır. Yapılan karşılaştırmalı analizin bu manada literatüre katkı sağlayacağı da beklenmektedir.

Yazım sürecinde özen…

- Alana hakim olmak,
- Anlaşılır olmak,
  - Metni farklı disiplinlerden meslektaşlarınızla birlikte okuyun
  - Zor anlaşılır cümleler kurmaktan kaçının
  - Zor olan sade ve basit yazmaktır

- Yazarken kim okuyacak sorusunu düşünmek?

Proje Yönetimi

- Projenizi belirli bir amaca ulaşmayı sağlayacak sonuçları ortaya koymak üzere,
  - Belli bir zaman ve bütçeyle, yani sınırlı kaynaklarla gerçekleştireceksiniz.

  Bu nedenle, kaynaklarınızın biraraya getirilmesi süreci, yönetimi ve zamanlama çok önemli.

  İyi bir proje yönetimi «sürdürülebilir» bir projenin anahtarıdır.

  Proje sürecinde raporlama ve arşivlemeye özen gösterilmelidir.

Proje geliştirme ve Proje yönetimi süreçlerinde;

«Proje Döngüsü Yönetimi»

- ✓ Proje fikrini belirleme
- ✓ Proje fikrinin analizi
- ✓ Ön değerlendirme
- ✓ Finansman
- ✓ Uygulama
- ✓ Değerlendirme

«Mantıksal Çerçeve Yaklaşımı» (Mantıksal Çerçeve Matrisi)

- ✓Analiz Aşaması
- ✓Planlama Aşaması

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

TÜBİTAK

1001

1003

2500

TÜBİTAK

Araştırma Destek Programları Başkanlığı

Başvuru Formu Bölümlerinin İncelenmesi

Başvuru Formu Bölümleri

Başlık
Özet
Anahtar Kelimeler

1. Özgün Değer
1.1. Konunun Önemi, Projenin Özgün Değeri ve Araştırma Sorusu veya Hipotezi
1.2. Amaç ve Hedefler

2. Yöntem

3. Proje Yönetimi
3.1. Yönetim Düzeni: İş Paketleri, Görev Dağılımı ve Süreleri
3.2. Başarı Ölçütleri
3.3. Risk Yönetimi
3.4. Araştırma Olanakları

4. Yaygın Etki
4.1. Projeden Elde Edilmesi Öngörülen Çıktılara İlişkin Bilgiler
4.2. Projeden Elde Edilmesi Öngörülen Etkilere İlişkin Bilgiler
4.3. Proje Çıktılarının Paylaşımı ve Yayılımı

Başvuru Formu Ekleri
- Kaynaklar
- Bütçe ve Gerekçesi
- Proje Ekibinin Diğer Projeleri

Başlık

- Projenin başlığı projenin amacını ve içeriğini yansıtacak biçimde oluşturulmalıdır.
- Projenin başlığının çok kısa ya da çok uzun olmasından çok projenin amacını ve içeriğini yansıtacak biçimde olması önemlidir.
- Çok uzun ve çok kısa başlıklardan kaçının
- Farklı anlamlara gelebilecek sözcük/kavram seçiminden kaçının
- Başlık oluşturma aşamasında araştırma sorularından da yararlanılabilir.
- Başlık metodunuza atıfta bulunabilir.
- Anahtar Kelimeleri ihtiva edebilir.
- Hangi disiplinde olduğuna dair ipucu verebilir.
- Literatüre katkısına vurgu yapabilir.

Özet, Anahtar Kelimeler

- Türkçe ve İngilizce özetlerin projenin;

(a) özgün değeri, (b) yöntemi, (c) yönetimi ve (d) yaygın etkisinin ana hatlarını kapsayacak şekilde yapılandırılmış olması beklenir.

- Özet projenin kısa bir tanıtımını ve konunun neden seçildiğini de içermelidir.
- Ulaşılmak istenen hedefler ve beklenen çıktıların anlatımına özen gösterilmelidir (bilimsel literatüre katkısının yanısıra sosyo-ekonomik katkı/kamu politikalarına katkı/farklı sorunlara ilişkin sistematik çözümlerin inşasına katı vb başlıklar)

Özet, Anahtar Kelimeler

- Özetler genellikle geniş bir arka plan içermez, niye bu araştırmanın yapıldığına dair kısa bir değinme yeterlidir.
- Bir özet projenin genel çerçevesini anlatmalı ama ayrıntılara girmemelidir.
- Projede olmayan, özette olmamalı
- Genel cümleler kurulmamalıdır
- Projenin ana araştırması/sonucun dışında arkaplanda kalan bir konu öne çıkmamalı
- Özensiz görünmemeli
- Referans içermemeli
- İngilizce özetin Türkçe özetin birebir aynısı olması gerekir.
- Her bir özet 600 kelime ile sınırlandırılmalıdır.
- Proje özetlerinin proje yazımı tamamlandıktan sonra yazılması önerilir.

- Anahtar kelimelerin, projenin kavram setleri kullanılarak, mümkün olduğu kadar özelleştirilerek, üretilmesi gerekmektedir.

- Bu üç alan;
- Başlık, özet ve anahtar kelimeler projenizi kim okuyacağını belirler
- Alanınızı, amacınızı, yönteminizi ve alana katkınızı net olarak anlatamayan «başlık, özet, anahtar kelimeler» üçlüsü sürecin başında olumsuz bir etki yapabilir.

1.1. Konunun Önemi, Projenin Özgün Değeri ve Araştırma Sorusu veya Hipotezi

- Proje önerisinde ele alınan konunun kapsamı ve sınırları ile önemi, **literatürün eleştirel bir değerlendirmesi**nin yanı sıra nitel veya nicel verilerle açıklanır. Literatürü özetlemekten kaçınmak gerekir. Eleştirel bir yaklaşım bu noktada önemlidir

- Özgün değer yazılırken projenin bilimsel kalitesi, farklılığı ve yeniliği, hangi eksikliği nasıl gidereceği veya hangi soruna nasıl bir çözüm geliştireceği ve/veya ilgili bilim veya teknoloji alan(lar)ına kavramsal, kuramsal ve/veya metodolojik olarak ne gibi özgün katkılarda bulunacağı literatüre atıf yapılarak açıklanır.

- Projenin araştırma sorusu ve varsa hipotezi veya ele aldığı problem(ler)i açık bir şekilde ortaya konulur.

Özgün Değer

- ✓ Projeniz alanda bilimsel çerçevede çalışılabilecek biçimde mevcut boşlukları ve/veya problemleri ortaya koymakta mı?
- ✓ Katkı sunmayı hedeflediğiniz alanda özgün, yaratıcı ve yenilikçi öneriler sunmakta mısınız? Ar-Ge tartışmasını hatırlayın!
- ✓ Projenin ilişkili olduğu bilimsel alan (veya interdisipliner bir proje ise alanlara) kavramsal, teorik veya metodolojik olarak bir katkı sunuyor musunuz?
- ✓ İyi bir literatür taraması yaptınız mı? Tekrara düşüyor musunuz?

Araştırma Sorusunu belirlerken nelere dikkat etmeliyiz…

Araştırmanın cevaplamayı hedeflediği soru/sorulardır.

- ✓ Siyaset Bilimi alanındaki projeler yeni bulgular ortaya koymalı hedeflemelidir.
- ✓ Doğru soruları sormak için literatüre hakim olmak çok önemlidir.
- ✓ Literatüre hakimiyet hem sorunuzun netleşmesine hem de
  - ✓ Hipotezinizin inşasını
  - ✓ Metodunuzu belirlemenizi
  - ✓ İlgili alanın zorluklarına hakim olmanıza yardımcı olacaktır.

- ✓ Ar-ge sürecinde bilineni tespit etmek, alandaki boşlukları görmeyi sağlar.
- ✓ Literatüre hakim olan araştırmacı,
  - ✓ Bu araştırmaya niye ihtiyaç var?
  - ✓ Bu konuyu çalışmak mümkün mü? Anlamlı mı?
  - ✓ Benzer çalışmalar, alanda yapılan diğer çalışmalar ne söylüyor/ (Ortaya koyduğumuz fikrin tarihçesini çizmek önemli) sorularına cevap verebilir.

Ayrıca;

- ✓ İlişkili teorik altyapıya hakim olmak
- ✓ Alanın metotlarına hakim olmak
- ✓ Ama argümana destek olan veya karşıt görüşleri sergilemek
- ✓ Sorumuzdaki önemli vurgulara bir alt yapı sağlamak
- ✓ Çalışmanın sınırlarını çizmek açısından da literatür bilgisi önem taşımaktadır..

Özetle

- ✓ Sağlam bir araştırma sorusu ve takiben teorik çerçeveniz süreçteki tüm bilginin üzerine inşa edildiği bir temel olacak.
- ✓ Bu noktada tekrar literatüre vurgu yapabiliriz. İlgili literatür nasıl bir teorik çerçeve kullanıyor/örnekler
- ✓ Araştırma sorunuz aynı zamanda araştırmanın çerçevesini çizerek bulgularınızı belirli bir çerçevede ele almanızı sağlayacaktır.

1.2. Amaç ve Hedefler

- Proje önerisinin amacı ve hedefleri açık, ölçülebilir, gerçekçi ve proje süresince ulaşılabilir nitelikte olacak şekilde yazılır.
- Gene kısa ve net cümleler.
- Amaç ve hedefler birbiriyle ilişkili olmalıdır.
- Amaç ile proje çıktıları ilişkilendirilmelidir.

- Çalışmanın amacı, ilgili çalışmada yapmak istedikleriniz
- Çalışmanın hedefi ise amacınızı gerçekleştirerek elde edeceğiniz çıktılar

- Projenizin amaç ve hedeflerini projenin özgün katkısı ile ilişkilendirmek gerekir
- Hedeflerinizin,
  - sayısına
  - odağına
  - Araştırma sorunuza/hipotezine uyumuna
  - İlişkili olmalarına
  - rastgele seçilmemiş olmalarına dikkat edilmelidir.

2. Yöntem

- Araştırma sorunuza uygun bir yöntem seçilmelidir. (Nicel/nitel/karma……keşifsel/tanımlayıcı/açıklayıcı….vb)
- Projede uygulanacak yöntem ve araştırma teknikleri (veri toplama araçları ve analiz yöntemleri dahil) ilgili literatüre atıf yapılarak açıklanır.
- Yöntem ve tekniklerin projede öngörülen amaç ve hedeflere ulaşmaya elverişli olduğu ortaya konulur.
- Veri toplama teknikleri açıklanmalıdır, verilerin nasıl analiz edileceği belirtilmelidir.
- Yapılacak istatistiksel çalışmalar (ön analizler ve belirlenen yöntemler) anlatılmalıdır.
- Saha çalışması içeriyor ise, sorulacak sorular ve örneklem seçimi ile ilgili olarak ayrıntılı bilgi verilmelidir.
- Yöntem bölümünün araştırmanın tasarımını, bağımlı ve bağımsız değişkenleri ve istatistiksel yöntemleri kapsaması gerekir.
- Ölçek kullanımı halinde seçimi ve kullanımına dair bilgi verilmelidir.
- Proje önerisinde herhangi bir ön çalışma veya fizibilite yapıldıysa bunların sunulması beklenir.
- Yöntemlerin iş paketleri ile ilişkilendirilmesi gerekir.
- Projede uygulanacak yöntem ve araştırma teknikleri ilgili literatüre atıf yapılarak ne ölçüde belirgin ve doğru olarak açıklanmış ve öngörülen amaçlara ve hedeflere ulaşmaya ne kadar uygundur?

3. Proje Yönetimi

3.1. Yönetim Düzeni: İş Paketleri (İP), Görev Dağılımı ve Süreleri

3.1.1. İş-Zaman Çizelgesi

– Projede yer alacak başlıca iş paketlerinin hangi sürede gerçekleştirileceği “İş-Zaman Çizelgesi” doldurularak verilir.

– Literatür taraması, gelişme ve sonuç raporu hazırlama aşamaları, proje sonuçlarının paylaşımı, makale yazımı ve malzeme alımı iş paketi olarak gösterilmemelidir.

3.1.2. İş Paketleri

– Proje, izlenebilir ve ölçülebilir hedefleri olan İP’lerden oluşur. İP oluşturulurken **birbirileri ile ilişkili görevlerin bir araya getirilmesi beklenir.**

– İP’nin başarılı bir şekilde tamamlanma durumunun izlenebilmesi için her bir İP’nin hedefi, başarı ölçütü ve ara çıktısı/çıktıları somut bir şekilde belirtilir.

3.2. Risk Yönetimi

- Projenin başarısını olumsuz yönde etkileyebilecek riskler ve bu risklerle karşılaşıldığında projenin başarıyla yürütülmesini sağlamak için alınacak tedbirler **(B Planı)** ilgili iş paketleri belirtilerek ana hatlarıyla ifade edilir. Projenin araştırma sorusu ve/veya hipoteziyle ilgili yaşanabilecek riskler dikkate alınır.
- B planının uygulanması projenin temel hedeflerinden ve özgün değerinden sapmaya yol açmamalıdır. B planına geçilmesi durumunda yöntem değişikliğine gidiliyor ise bu durum ayrıntılandırılmalıdır. Risk öngörülmeyen iş paketleri bu bölümde yer almaz.

3.3. Araştırma Olanakları

- Projenin yürütüleceği kurum ve kuruluşlarda var olan ve projede kullanılacak olan altyapı/ekipman (laboratuvar, araç, makine-teçhizat, vb.) olanakları belirtilir.

Proje Yönetimi

- Projede öngörülen iş-zaman planlaması, iş paketleri, her bir iş paketinin önem derecesi ve başarı ölçütleri ne düzeyde uygulanabilir, ölçülebilir ve izlenebilir biçimde yapılandırılmıştır
- Proje ekibinin çalışma düzeni ve iş yükleri iş paketleri dikkate alınarak ne kadar gerçekçi ve uygulanabilir şekilde planlanmıştır?
- Riskler ve tedbirler gerçekçi ve uygulanabilir biçimde planlandı mı?
- Proje ekibi, projenin kapsadığı faaliyet ve disiplin(ler) dikkate alındığında nitelik ve nicelik yönünden ne ölçüde yeterli ve uygundur; iş ve görev dağılımı, kişilerin yetkinlikleri ve iş paketleri dikkate alınarak ne ölçüde doğru planlanmıştır?
- Yurtdışı araştırmacı varsa gerçekten gerekli mi ve yetkin mi? Çalışma programı gerçekçi mi?

4. Yaygın Etki

Proje başarıyla gerçekleştirildiği takdirde projeden elde edilmesi öngörülen çıktılar, bu çıktıların paylaşımı ve yayılımına yönelik faaliyet(ler)/ürün(ler)/hizmet(ler) ile projeden oluşması öngörülen etkiler kısa ve net cümlelerle ilgili bölümde belirtilmelidir.

4.1. Projeden Elde Edilmesi Öngörülen Çıktılara İlişkin Bilgiler

Projeden elde edilmesi öngörülen çıktılar yer almalıdır. Söz konusu çıktılar, amaçlarına göre belirlenen kategorilere (**Bilimsel/Akademik Çıktılar, Ekonomik/Ticari/Sosyal Çıktılar, Araştırmacı Yetiştirilmesi ve Yeni Proje(ler) Oluşturulmasına Yönelik Çıktılar)** ayrılarak belirtilmeli, nicel gösterge ve hedeflere dayandırılmalı ve varsa bu çıktıları kullanacak kurum/kuruluş(lar)a ilişkin bilgi verilmelidir. Her bir çıktının elde edilmesinin öngörüldüğü zaman aralığı belirtilmelidir

4.2. Proje Çıktılarının Paylaşımı ve Yayılımı

Proje faaliyetleri boyunca elde edilecek çıktıların ve ulaşılacak sonuçların ilgili paydaşlar ve olası kullanıcılara ulaştırılması ve yayılmasına yönelik yapılacak olan toplantı, çalıştay, eğitim, web sitesi, medya, fuar, proje pazarı ve benzeri etkinlikler aşağıdaki tabloda verilmelidir.

4. Yaygın Etki

4.3. Projeden Oluşması Öngörülen Etkilere İlişkin Bilgiler

- Proje başarıyla gerçekleştirildiği takdirde projeden oluşması öngörülen;

Toplumsal/Kültürel Etki: • Yaşam Kalitesine Katkı, • Sürdürülebilir Çevre ve Enerjiye Katkı, • Refah veya Eğitim Seviyesinin İyileştirilmesine Katkı, • Ülke ya da Dünya Düzeyinde Önemli Bir Sosyal Soruna Getirilecek Çözümler vb. • Proje Sonuçlarını Uygulayan Kurum/Kuruluş
Ekonomik Etki: • Potansiyel Sektörel Uygulama Alanları, • Küresel Pazar Öngörüleri, • İstihdam Katkısı, • Rekabetçilik (İhracata Etkisi, İthal İkamesi, Yabancı Sermaye Yatırımının Tetiklenmesi vb.)
Ulusal Güvenlik Etkisi: • Siber güvenlik, • Enerji güvenliği, • Sınır güvenliği, • Gıda güvenliği, • Ekonomik güvenlik vb.

- Proje Başvuru Sistemi (PBS)'nde seçilen 11. Kalkınma Planı hedefleri ve politikaları çerçevesinde hedef kitle/alan belirtilerek açıklanmalıdır. Beklenen etkiler doğrulanabilir ve ölçülebilir olmalıdır. Etkilerin oluşma zamanına ilişkin öngörüler belirtilmelidir.

Yaygın Etki

- Mevcut haliyle projeden bilimsel/akademik, ekonomik/ticari/sosyal, araştırmacı yetiştirilmesi, yeni projeler oluşturulması gibi çıktı ve sonuçların elde edilebilme potansiyeli ne düzeydedir?
- Projede elde edilmesi öngörülen çıktı ve sonuçların toplumsal sorunları çözme, ticarileştirilme, ilgili alanda ülkenin yurt dışına bağımlılığını azaltma ve/veya rekabet gücünü arttırma potansiyeli ne düzeydedir?
- Proje sürecinde elde edilecek çıktıların ve ulaşılacak sonuçların ilgili paydaşlar ve potansiyel kullanıcılara ulaştırılması ve yayılmasına yönelik öngörülen faaliyetler ne ölçüde uygun ve yeterlidir?

Bütçe ve Gerekçesi

- Aşağıdaki **Genel Bütçe Tablosu** ve **TÜBİTAK'tan Talep Edilen Bütçe Tablosu** eksiksiz olarak doldurulur.
- Genel Bütçe Tablosu'nun TÜBİTAK'tan Talep Edilen Katkı kısmındaki toplamlarla TÜBİTAK'tan Talep Edilen Bütçe Tablosundaki ana toplamların aynı olması gerekir.
- TÜBİTAK'tan talep edilen desteğin her bir kalemi için ayrıntılı gerekçe ve teknik bilgiler verilir.
- **Başvuru aşamasında proforma veya teknik şartname sunulmasına gerek bulunmamaktadır. Proje önerisinin desteklenmesi durumunda ilgili proforma veya teknik şartname talep edilecektir.**
- Sarf giderleri için, projede gerekliliğinin değerlendirilmesine imkân veren ayrıntıda liste verilmesi yeterlidir.
- Eğer varsa, öneren kuruluş veya destekleyen diğer kuruluş katkıları, bu katkıların niteliği ve miktarının açıkça belirtildiği, ilgili kuruluş yetkilisi ya da yetkilileri tarafından imzalanmış destek mektupları da projenin desteklenmesi durumunda talep edilecektir.

Katkı Kaynağı	Makine ve Teçhizat Giderleri (06.1 + 06.3)	Sarf Giderleri (03.2)	Hizmet Alımları (03.5)	Temsil ve Tanıtma Giderleri (03.6)	Seyahat Giderleri (03.3 + 03.4)	Bursiyer Ücretleri (05.4)	Geçici İşçi Ücretleri (Yardımcı Personel) (01.3)	TOPLAM
TÜBİTAK'tan Talep Edilen Katkı								
Öneren Kuruluş Katkısı								
Destekleyen Diğer Kuruluş Katkısı (**)								
TOPLAM								

- 2021 yılı için, Araştırma projeleri destek üst limiti yıllık bütçe sınırlaması olmaksızın 720.000 TL'dir.
- Bu bütçeye burs dahil, Proje Teşvik İkramiyesi (PTİ) ve kurum hissesi hariçtir.

Destek Üst Limitleri

1001	**Destek üst limiti**	720.000 TL
	Seyahatlere sağlanan destek üst limiti	30.000 TL
1002	**Destek üst limiti**	45.000 TL
	Seyahatlere sağlanan destek üst limiti	1.000 TL
1005	**Destek üst limiti**	300.000 TL
	Seyahatlere sağlanan destek üst limiti	30.000 TL
3501	**Destek üst limiti**	360.000 TL
	Seyahatlere sağlanan destek üst limiti	40.000 TL

Burslar

		BİDEB
Lisans Öğrencisi	750 TL/ay	
Yüksek Lisans Öğrencisi	3.000 TL/ay	**+500 TL/ay**
Doktora Öğrencisi	3.500 TL/ay	**+1.000 TL/ay**
Doktora Sonrası Araştırmacı	4.500 TL/ay	**+1.500 TL/ay**
Yüksek Lisans Öğrencisi (Ücretli Çalışıyor ise)	550 TL/ay	
Doktora Öğrencisi (Ücretli Çalışıyor ise)	650 TL/ay	

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

TÜBİTAK

1001

1003

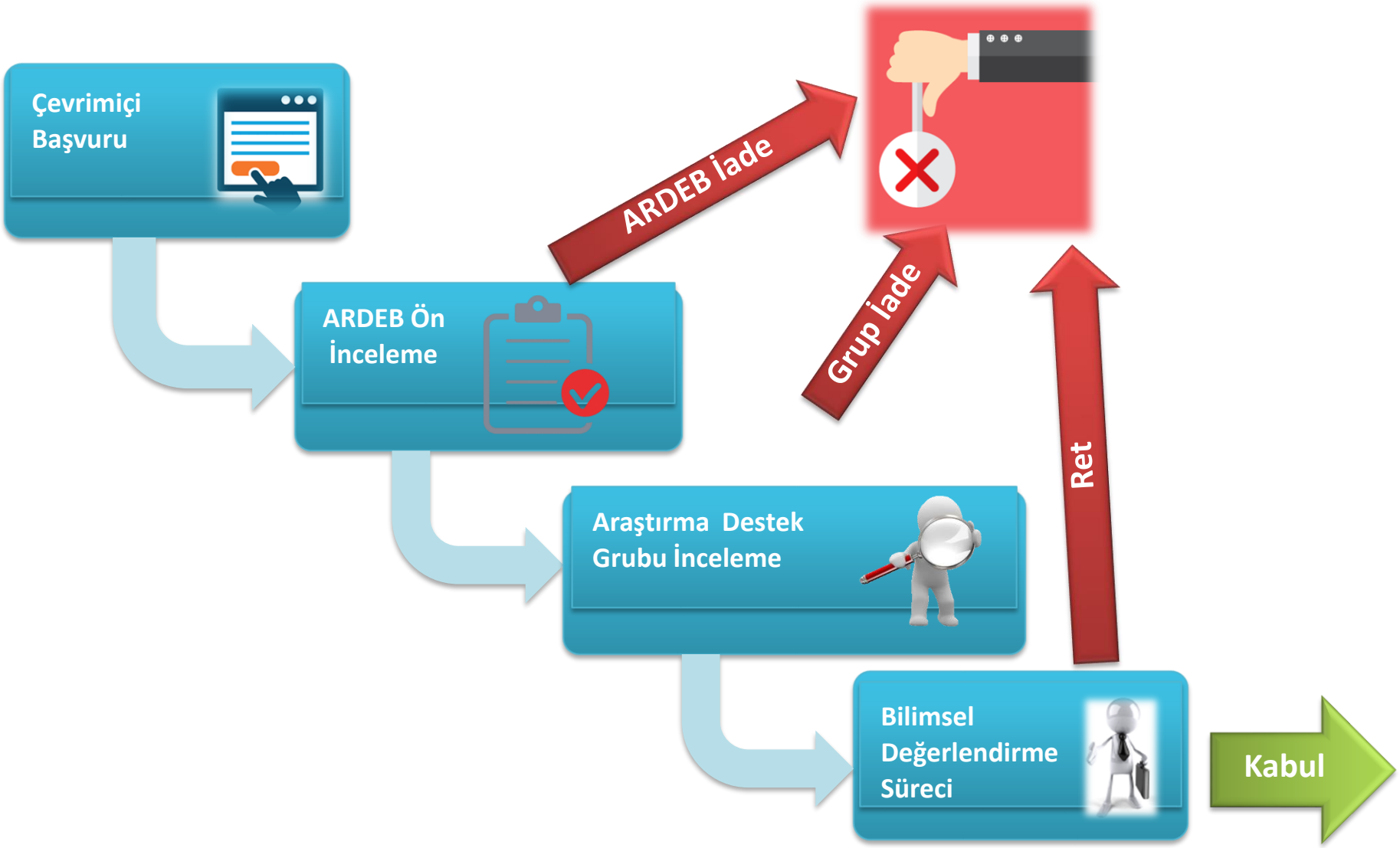
2500

TÜBİTAK

Araştırma Destek Programları Başkanlığı

Bilimsel Değerlendirmede Önce Çıkan Hususlar

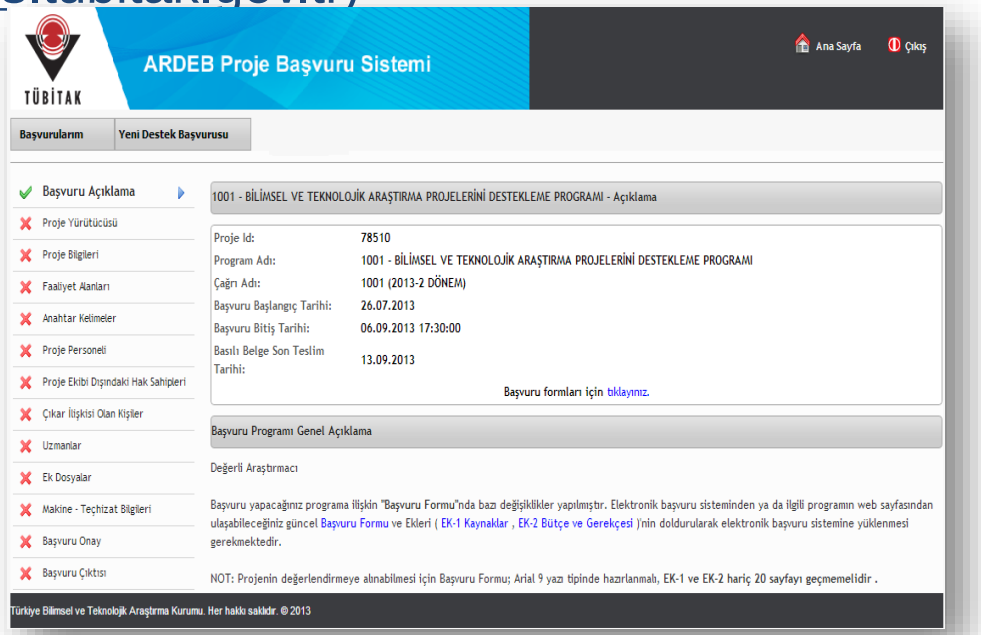
Proje Değerlendirme Süreci Nasıl İşliyor?

Başvuru

Başvurular ARDEB Proje Başvuru Sisteminden ve elektronik imza ile yapılmaktadır.

(ardeb-pbs.tubitak.gov.tr)

Başvuru → ARDEB İncelemesi → Grup İncelemesi

ARDEB İncelemesi

Biçimsel İnceleme

Başvuru Dosyası

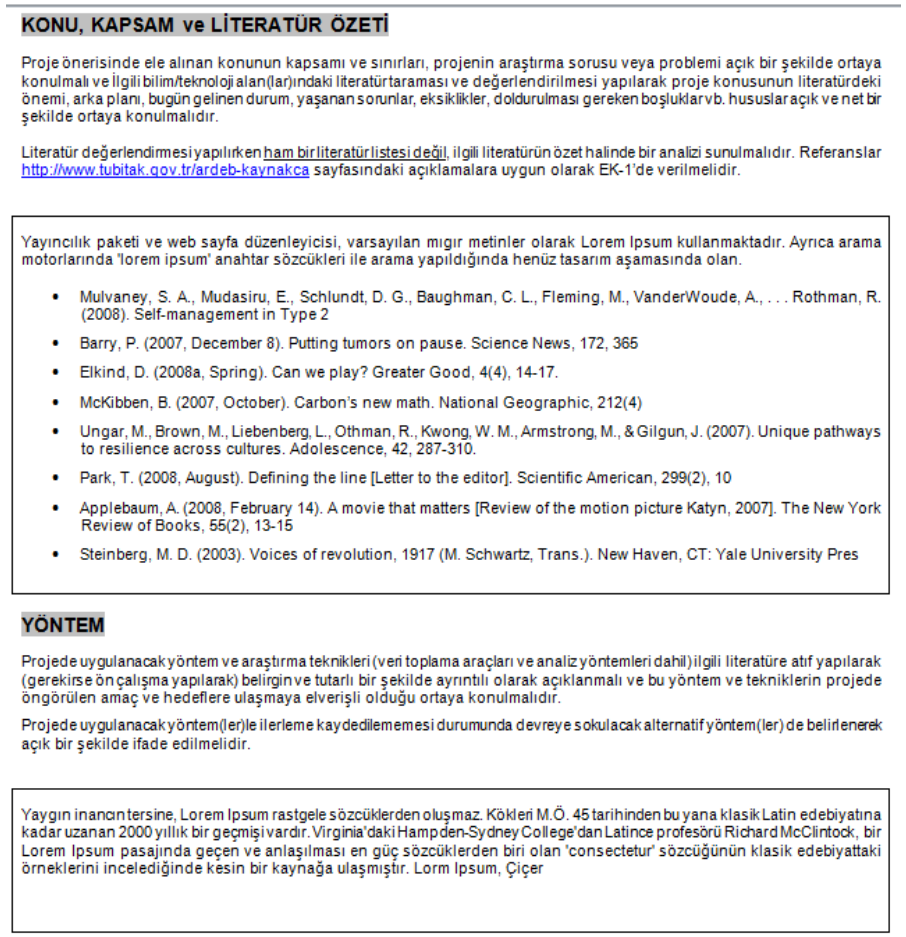
Program Şartları

Grup İncelemesi – Başlıca İade Nedenleri

- Araştırma Projesi Niteliği Taşımama
- Yeterli İçeriğe Sahip Olmama
- Değişiklik Bildirim Formu Eksikliği
- Benzer Proje Sunulması

İçerik Yetersizliği

- Proje önerisinin bölümlerinin, proje önerisinin değerlendirilmesini **mümkün kılacak düzeyde ayrıntılandırılmaması**
- Literatür özetinin **ham liste** şeklinde sunulması
- Metin ile kaynakların ilişkilendirilmemiş olması

KONU, KAPSAM ve LİTERATÜR ÖZETİ

Proje önerisinde ele alınan konunun kapsamı ve sınırları, projenin araştırma sorusu veya problemi açık bir şekilde ortaya konulmalı ve ilgili bilim/teknoloji alan(lar)ındaki literatür taraması ve değerlendirilmesi yapılarak proje konusunun literatürdeki önemi, arka planı, bugün gelinen durum, yaşanan sorunlar, eksiklikler, doldurulması gereken boşluklar vb. hususlar açık ve net bir şekilde ortaya konulmalıdır.

Literatür değerlendirmesi yapılırken ham bir literatür listesi değil, ilgili literatürün özet halinde bir analizi sunulmalıdır. Referanslar http://www.tubitak.gov.tr/ardeb-kaynakca sayfasındaki açıklamalara uygun olarak EK-1'de verilmelidir.

Yayıncılık paketi ve web sayfa düzenleyicisi, varsayılan mıgır metinler olarak Lorem Ipsum kullanmaktadır. Ayrıca arama motorlarında 'lorem ipsum' anahtar sözcükleri ile arama yapıldığında henüz tasarım aşamasında olan.

- Mulvaney, S. A., Mudasiru, E., Schlundt, D. G., Baughman, C. L., Fleming, M., VanderWoude, A., . . . Rothman, R. (2008). Self-management in Type 2
- Barry, P. (2007, December 8). Putting tumors on pause. Science News, 172, 365
- Elkind, D. (2008a, Spring). Can we play? Greater Good, 4(4), 14-17.
- McKibben, B. (2007, October). Carbon's new math. National Geographic, 212(4)
- Ungar, M., Brown, M., Liebenberg, L., Othman, R., Kwong, W. M., Armstrong, M., & Gilgun, J. (2007). Unique pathways to resilience across cultures. Adolescence, 42, 287-310.
- Park, T. (2008, August). Defining the line [Letter to the editor]. Scientific American, 299(2), 10
- Applebaum, A. (2008, February 14). A movie that matters [Review of the motion picture Katyn, 2007]. The New York Review of Books, 55(2), 13-15
- Steinberg, M. D. (2003). Voices of revolution, 1917 (M. Schwartz, Trans.). New Haven, CT: Yale University Pres

YÖNTEM

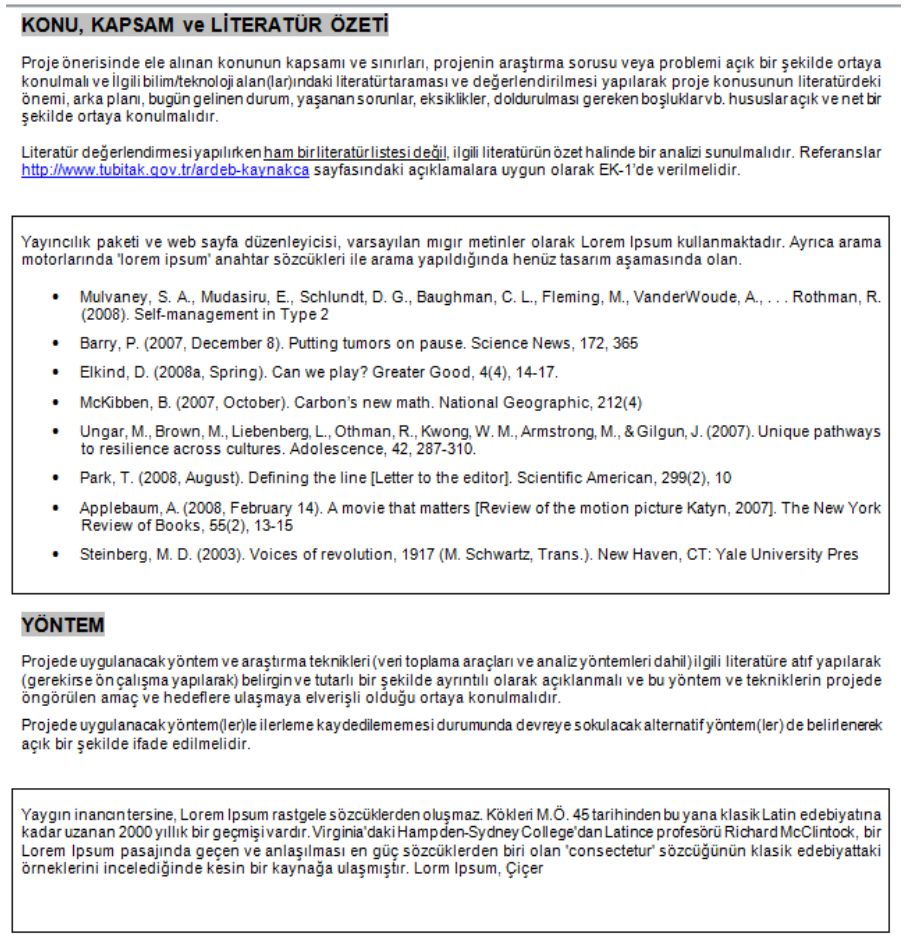
Projede uygulanacak yöntem ve araştırma teknikleri (veri toplama araçları ve analiz yöntemleri dahil) ilgili literatüre atıf yapılarak (gerekirse ön çalışma yapılarak) belirgin ve tutarlı bir şekilde ayrıntılı olarak açıklanmalı ve bu yöntem ve tekniklerin projede öngörülen amaç ve hedeflere ulaşmaya elverişli olduğu ortaya konulmalıdır.

Projede uygulanacak yöntem(ler)le ilerleme kaydedilememesi durumunda devreye sokulacak alternatif yöntem(ler) de belirlenerek açık bir şekilde ifade edilmelidir.

Yaygın inancın tersine, Lorem Ipsum rastgele sözcüklerden oluşmaz. Kökleri M.Ö. 45 tarihinden bu yana klasik Latin edebiyatına kadar uzanan 2000 yıllık bir geçmişi vardır. Virginia'daki Hampden-Sydney College'dan Latince profesörü Richard McClintock, bir Lorem Ipsum pasajında geçen ve anlaşılması en güç sözcüklerden biri olan 'consectetur' sözcüğünün klasik edebiyattaki örneklerini incelediğinde kesin bir kaynağa ulaşmıştır. Lorm Ipsum, Çiçer

İçerik Yetersizliği

- Proje önerisinin bölümlerinin, proje önerisinin değerlendirilmesini **mümkün kılacak düzeyde ayrıntılandırılmaması**
- Literatür özetinin **ham liste** şeklinde sunulması
- Metin ile kaynakların ilişkilendirilmemiş olması

KONU, KAPSAM ve LİTERATÜR ÖZETİ

Proje önerisinde ele alınan konunun kapsamı ve sınırları, projenin araştırma sorusu veya problemi açık bir şekilde ortaya konulmalı ve ilgili bilim/teknoloji alan(lar)ındaki literatür taraması ve değerlendirilmesi yapılarak proje konusunun literatürdeki önemi, arka planı, bugün gelinen durum, yaşanan sorunlar, eksiklikler, doldurulması gereken boşluklar vb. hususlar açık ve net bir şekilde ortaya konulmalıdır.

Literatür değerlendirmesi yapılırken ham bir literatür listesi değil, ilgili literatürün özet halinde bir analizi sunulmalıdır. Referanslar http://www.tubitak.gov.tr/ardeb-kaynakca sayfasındaki açıklamalara uygun olarak EK-1'de verilmelidir.

Yayıncılık paketi ve web sayfa düzenleyicisi, varsayılan mıgır metinler olarak Lorem Ipsum kullanmaktadır. Ayrıca arama motorlarında 'lorem ipsum' anahtar sözcükleri ile arama yapıldığında henüz tasarım aşamasında olan.

- Mulvaney, S. A., Mudasiru, E., Schlundt, D. G., Baughman, C. L., Fleming, M., VanderWoude, A., . . . Rothman, R. (2008). Self-management in Type 2
- Barry, P. (2007, December 8). Putting tumors on pause. Science News, 172, 365
- Elkind, D. (2008a, Spring). Can we play? Greater Good, 4(4), 14-17.
- McKibben, B. (2007, October). Carbon's new math. National Geographic, 212(4)
- Ungar, M., Brown, M., Liebenberg, L., Othman, R., Kwong, W. M., Armstrong, M., & Gilgun, J. (2007). Unique pathways to resilience across cultures. Adolescence, 42, 287-310.
- Park, T. (2008, August). Defining the line [Letter to the editor]. Scientific American, 299(2), 10
- Applebaum, A. (2008, February 14). A movie that matters [Review of the motion picture Katyn, 2007]. The New York Review of Books, 55(2), 13-15
- Steinberg, M. D. (2003). Voices of revolution, 1917 (M. Schwartz, Trans.). New Haven, CT: Yale University Pres

YÖNTEM

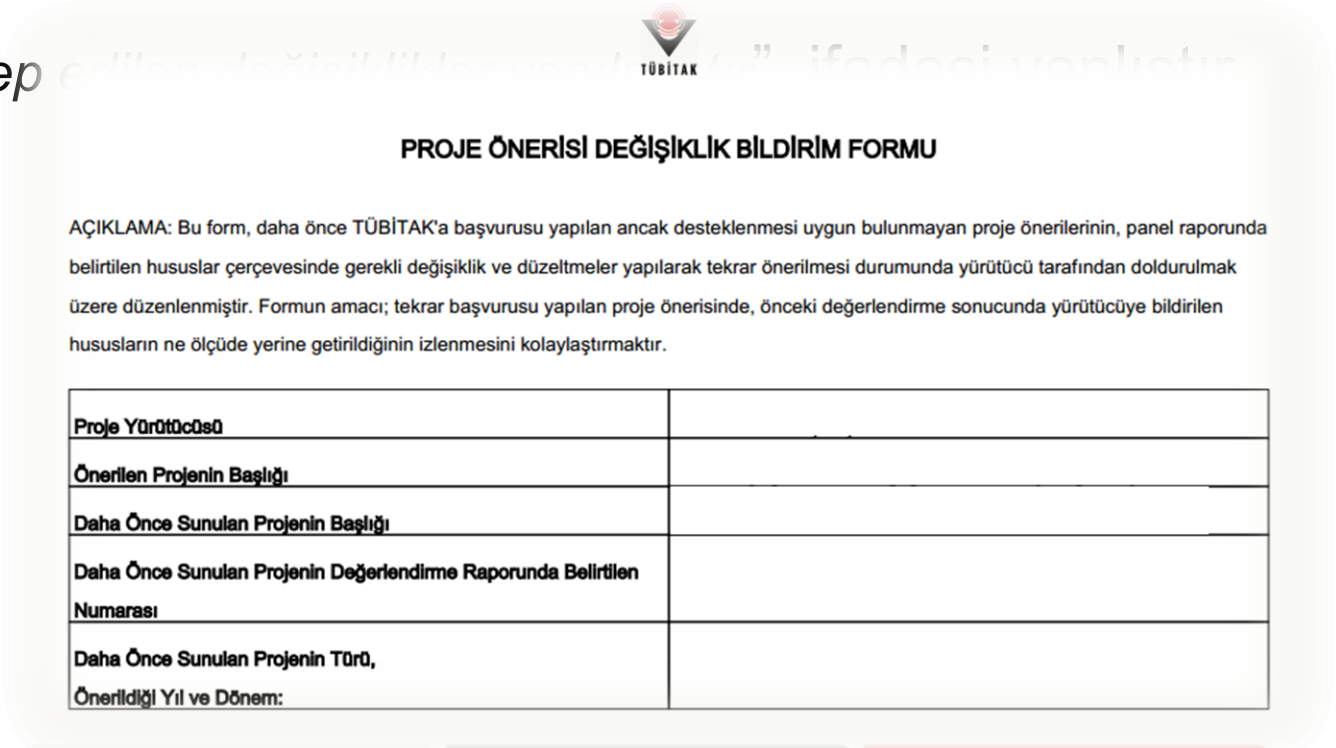
Projede uygulanacak yöntem ve araştırma teknikleri (veri toplama araçları ve analiz yöntemleri dahil) ilgili literatüre atıf yapılarak (gerekirse ön çalışma yapılarak) belirgin ve tutarlı bir şekilde ayrıntılı olarak açıklanmalı ve bu yöntem ve tekniklerin projede öngörülen amaç ve hedeflere ulaşmaya elverişli olduğu ortaya konulmalıdır.

Projede uygulanacak yöntem(ler)le ilerleme kaydedilememesi durumunda devreye sokulacak alternatif yöntem(ler) de belirlenerek açık bir şekilde ifade edilmelidir.

Yaygın inancın tersine, Lorem Ipsum rastgele sözcüklerden oluşmaz. Kökleri M.Ö. 45 tarihinden bu yana klasik Latin edebiyatına kadar uzanan 2000 yıllık bir geçmişi vardır. Virginia'daki Hampden-Sydney College'dan Latince profesörü Richard McClintock, bir Lorem Ipsum pasajında geçen ve anlaşılması en güç sözcüklerden biri olan 'consectetur' sözcüğünün klasik edebiyattaki örneklerini incelediğinde kesin bir kaynağa ulaşmıştır. Lorm Ipsum, Çiçer

Proje Önerisi Değişiklik Bildirim Formu

- Panel Raporunda belirtilen hususlar çerçevesinde gerçekleştirilen **değişikliklerin neler olduğu** ilgili bölüm ve sayfa belirtilerek sistem üzerinden doldurulmalıdır.
- "*Talep*

TÜBİTAK

PROJE ÖNERİSİ DEĞİŞİKLİK BİLDİRİM FORMU

AÇIKLAMA: Bu form, daha önce TÜBİTAK'a başvurusu yapılan ancak desteklenmesi uygun bulunmayan proje önerilerinin, panel raporunda belirtilen hususlar çerçevesinde gerekli değişiklik ve düzeltmeler yapılarak tekrar önerilmesi durumunda yürütücü tarafından doldurulmak üzere düzenlenmiştir. Formun amacı; tekrar başvurusu yapılan proje önerisinde, önceki değerlendirme sonucunda yürütücüye bildirilen hususların ne ölçüde yerine getirildiğinin izlenmesini kolaylaştırmaktır.

Proje Yürütücüsü	
Önerilen Projenin Başlığı	
Daha Önce Sunulan Projenin Başlığı	
Daha Önce Sunulan Projenin Değerlendirme Raporunda Belirtilen Numarası	
Daha Önce Sunulan Projenin Türü, Önerildiği Yıl ve Dönem:	

Başvuru → *ARDEB İncelemesi* → **Grup İncelemesi**

Benzer Proje Sunulması

Proje ekibinin önerilen projeye benzer içerikli öneri durumunda / yürürlükte / sonuçlanmış TÜBİTAK projesi olması

Projelerde, ele alınan konu, izlenecek yöntem, kullanılacak veri/malzeme/sistem, hedeflenen kullanım alanları açısından büyük ölçüde örtüşmeler bulunması

Etik Kurul Onay Belgesi Gerektiren Hususlar *

- Proje önerisi, **insandan** *anket, mülakat, odak grup çalışması, deney* vb. yollarla veri toplanmasını veya **insan** ya da **hayvanların** deneysel / diğer bilimsel amaçlarla kullanılmasını öngörüyor ise;
  - ✓ Üniversitelerin Etik Kurulundan **Etik Kurul Onay Belgesi** alınmalıdır.

**Daha önce başvuru aşamasında talep edilen bu belge artık desteklenmesine karar verilen projeler için sözleşme aşamasında talep edilmektedir.*

Başvuru → *ARDEB İncelemesi* → **Grup İncelemesi**

Yasal/Özel İzin Belgesi ve Örnekler *

- Kamu kurumları ve özel kuruluşlardan kamuya açık olmayan bilgi, belge vb. verilerin toplanması
- Bu kurum/kuruluşlarda proje çalışmalarının bir kısmının (anket, mülakat, odak grup çalışması, deney, uygulama vb.) yürütülmesi
- İlgili mevzuatın (yasa/yönetmelik/esas) yetkili kurum ve kuruluşların iznine bağladığı maden, bitki, hayvan, mikroorganizma vb. örneklerinin toplanması
- İlgili mevzuatın tarihi eserler, arkeolojik alanlar, askeri bölgeler vb. alanlar veya korunma altına alınmış yer altı, yer üstü ve su altı alanlarında yürütülecek araştırma/çalışmaları yetkili kurum ve kuruluşların iznine bağladığı faaliyetler

İzin Gerektiren Husus	İzin Alınacak Yer
Okullarda yapılacak çalışmalar	MEB, İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri
Üniversitelerde yapılacak çalışmalar	İlgili Üniversite
Kamu kurum/kuruluşlarıyla yapılacak çalışmalar	İlgili bakanlık veya kamu/özel kuruluş yetkilisi
Suç ve suçlularla ilgili yapılacak çalışmalar	Adalet Bakanlığı, Ceza ve Tevkifevleri/Emniyet Gn. Müd. vb.
Koruma altına alınmış alanlarda yapılacak çalışmalar (Tarihi alanlar, arkeolojik alanlar, müzeler vb.)	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Müzeler Gn. Md. vb.
Askeri bölgelerde yapılacak çalışmalar	MSB, TSK, İçişleri Bakanlığı vb.

**Daha önce başvuru aşamasında talep edilen bu belge artık desteklenmesine karar verilen projeler için sözleşme aşamasında talep edilmektedir.*

Başvuru → *ARDEB İncelemesi* → **Grup İncelemesi**

Panel

Panel:

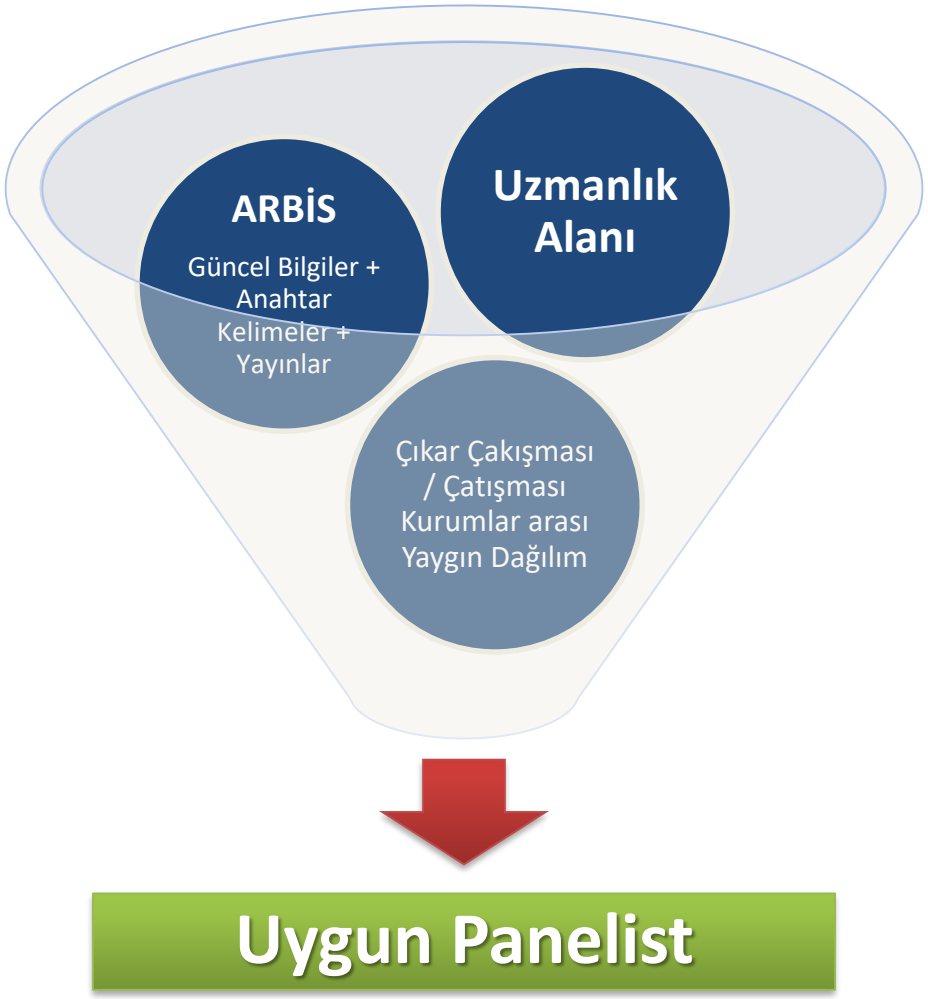
Proje önerilerinin değerlendirilmesi amacıyla, proje konularında uzman kişilerden oluşturulan kuruldur.

- Grup Yürütme Kurulu (GYK); Danışma Kurulunun da görüşünü alarak, **proje önerilerinin konularına göre**, panel ve panelistleri belirler.
- Bazı durumlarda (proje önerisinin özel uzmanlık gerektiren hususları için) **panel dışı danışman görüşü** alınmasına ihtiyaç duyulabilir. Bu tür projeler panelde değerlendirilirken, panel dışı danışman raporu panelistlerin bilgisine sunulur.

Panelistler

- Uzmanlık alanı
- Projelerin **değerlendirilmesi** ve **puanlanması**
- **Çıkar** çakışması/çatışması
- Kurumlar arası **yaygın dağılım**

Görev ve Sorumluluklar

Panelist

- Objektiflik,
- Hazırlık,
- Gizlilik,
- Etik İlkeler.

Moderatör

- **TÜBİTAK** adına paneli yönetir.
- Bilimsel görüş **belirtmez**.
- Yönlendirme **yapmaz**.
- Oylamaya **katılmaz**.
- **Etik** ilkelere dikkat eder.

Panel Sorumlusu

- **TÜBİTAK**'ı temsil eder.
- Panelin **mevzuata uygun** gerçekleştirilmesinden sorumlu **Grup çalışanıdır**.
- Süreçle ilgili moderatör ve panelistleri **bilgilendirir**.

Gözlemci Panelist

- Gözlem yoluyla **deneyim** kazanır.
- Bilimsel görüş **bildiremez**.
- Oylamalara **katılamaz**.

Panel Süreci

Süre ve Bütçe Değerlendirmesi

(A)
Bilimsel Değerlendirme

(B)
Puanlama

(C)
Panel Raporu Yazımı

A) Bilimsel Değerlendirme Aşaması: Kriterler

	1001 ve COST Projeleri	İkili İşbirliği Projeleri	1003 Projeleri
Kriter 1	Özgün Değer	Bilimsel İşbirliğinin Önemi	Özgün Değer
Kriter 2	Yöntem	Özgün Değer	Yöntem
Kriter 3	Proje Yönetimi	Yöntem	Proje Yönetimi, Ekip ve Araştırma Olanakları
Kriter 4	Yaygın Etki	Proje Yönetimi	Yaygın Etki
Kriter 5		Yaygın Etki	Çağrı Programı Amaç ve Hedeflerine Katkı

A) Bilimsel Değerlendirme Aşaması: Süreç

- Projelerin **kısa tanıtımı**,
- **Kriterlerin birbirinden bağımsız** olarak tartışılması,
- **Projelerin birbirinden bağımsız** olarak değerlendirilmesi.

A) Bilimsel Değerlendirme Aşaması: Revize Projeler

- **Önceki** Panel Raporu
- **Proje Önerisi Değişiklik Bildirim Formu**
- **Proje Önerisi Değişiklik Bildirim Videosu (opsiyonel)**

Yeni

Tekrar Sunulan Önerilerin Değerlendirilmesi

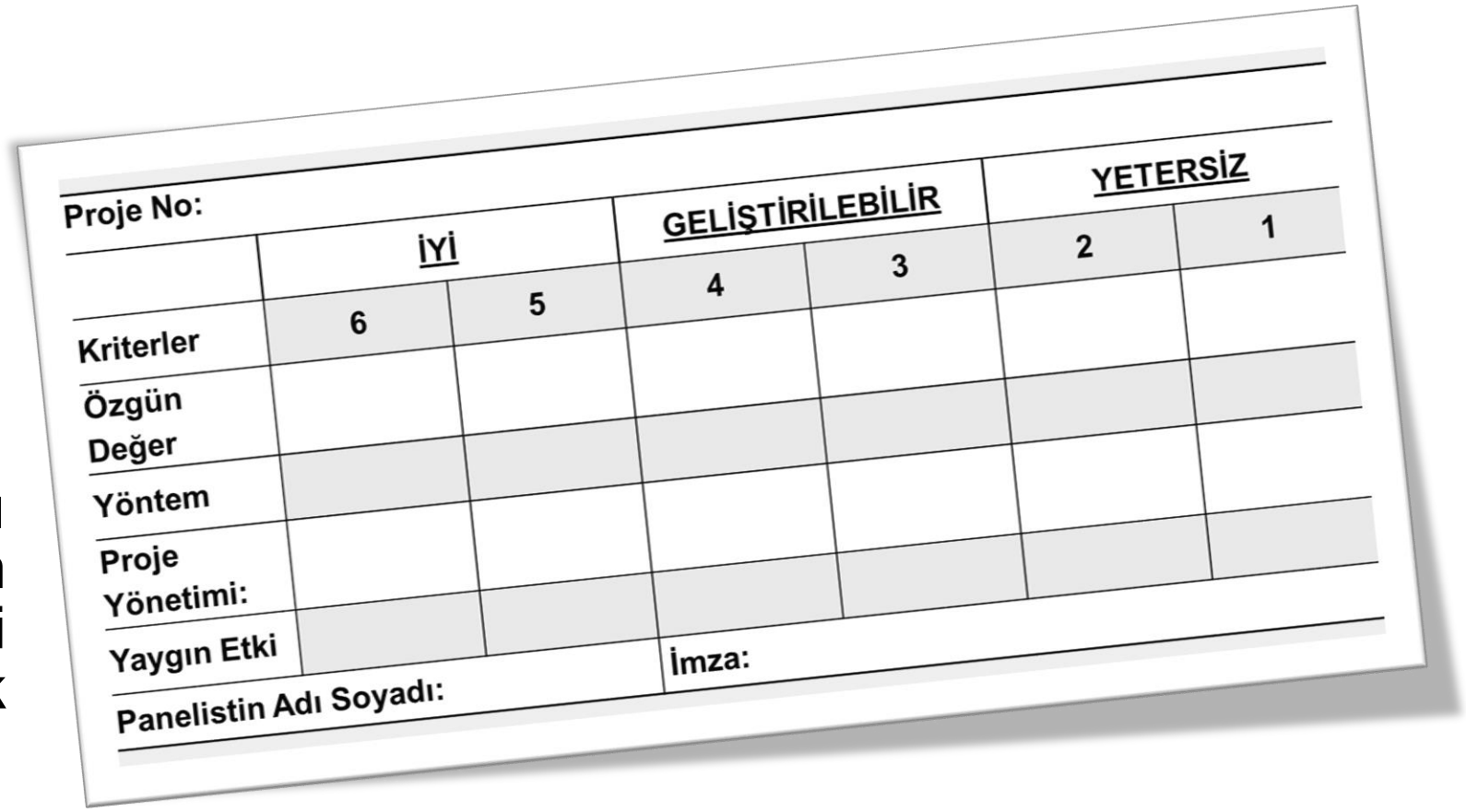
- Tekrar sunulan proje önerileri değerlendirilirken **Önceki Panel Raporu** ve tekrar sunulan öneride bu raporda belirtilen hususlar doğrultusunda ne tür değişikliklerin yapıldığını özetleyen "**Proje Önerisi Değişiklik Bildirim Formu**" panele sunulur.

- Bu tür proje önerileri değerlendirilirken önceki panel raporunda belirtilen hususlar ile tekrar sunulan öneride bu hususlarla ilgili olarak yapılan değişiklik ve düzenlemeler de dikkate alınır.

B) Puanlama Aşaması: Prensipler

- Gizli oy,
- Gizli kimlik,
- Açık sayım.
- Panel Puanı Ortalaması hesaplanırken tüm panelistlerin verdiği puanların **aritmetik ortalaması** alınır.

Proje No:						
	İYİ		GELİŞTİRİLEBİLİR		YETERSİZ	
Kriterler	6	5	4	3	2	1
Özgün Değer						
Yöntem						
Proje Yönetimi:						
Yaygın Etki						
Panelistin Adı Soyadı:			İmza:			

B) Puanlama Aşaması: Kriterler

Kriterler	Açıklama
Özgün Değer	Proje önerisi ne ölçüde mevcut bilim veya teknolojideki eksiklikleri ve/veya problem(ler)i ortaya koymakta; bu eksikliklerin giderilmesi veya problemlerin çözümüne yönelik özgün, yaratıcı ve yenilikçi öneriler sunmakta; ilgili bilim veya teknoloji alan(lar)ına kavramsal, kuramsal veya metodolojik olarak özgün katkılarda bulunmaktadır?
Yöntem	Projede uygulanacak yöntem ve araştırma teknikleri ilgili literatüre atıf yapılarak ne ölçüde belirgin ve doğru olarak açıklanmış ve öngörülen amaçlara ve hedeflere ulaşmaya ne kadar uygundur?
Yaygın Etki	Mevcut haliyle projeden bilimsel/akademik, ekonomik/ticari/sosyal, araştırmacı yetiştirilmesi ve yeni projeler oluşturulması gibi çıktı ve sonuçların elde edilebilme potansiyeli ne düzeydedir? Proje sürecinde elde edilecek çıktıların ve ulaşılacak sonuçların ilgili paydaşlar ve potansiyel kullanıcılara ulaştırılması ve yayılmasına yönelik öngörülen faaliyetler ne ölçüde uygun ve yeterlidir? Projede elde edilmesi öngörülen çıktı ve sonuçların (ülkemizin kalkınma planı dikkate alındığında) toplumsal/kültürel, ekonomik ve ulusal güvenlik alanlarında **etki oluşturma** potansiyeli ne düzeydedir? Proje önerisinde öngörülen etkiler ne düzeyde doğrulanabilir ve ölçülebilirdir?

B) Puanlama Aşaması: Kriterler

Kriterler	Açıklama
Proje Yönetimi	***Yönetim Düzeni (İş-Zaman Çizelgesi, İş Paketleri), Başarı Ölçütleri ve Risk Yönetimi*** Projenin amaç ve hedeflerine ulaşılabilmesi için iş paketlerinin kapsamı ve iş-zaman planlaması ne düzeyde doğru ve uygulanabilirdir? Her iş paketi için tanımlanan görevler, **başarı ölçütleri** ve **ara çıktılar** ne düzeyde ölçülebilir ve izlenebilirdir? Proje ekibinin **işbirliği ve koordinasyonu** iş paketleri dikkate alınarak ne düzeyde gerçekçi ve uygulanabilir şekilde planlanmıştır? Projenin başarısını olumsuz yönde etkileyebilecek tüm riskler ve bu risklerle karşılaşıldığında alınması öngörülen tedbirler (**B Planı)** belirtilmiş midir? B Planı ne ölçüde gerçekçi ve uygulanabilirdir? B Planı projenin özgün değerini değiştirmeyecek şekilde planlanmış mıdır?
	Proje Ekibi Proje ekibi, projenin kapsadığı faaliyet ve disiplin(ler) dikkate alındığında nitelik ve nicelik yönünden ne ölçüde yeterli ve uygundur; iş ve görev dağılımı, kişilerin yetkinlikleri ve iş paketleri dikkate alınarak ne ölçüde doğru planlanmıştır? Proje ekibinde yer alan **yurt dışı araştırmacı** (varsa), ülkemizdeki araştırmacıların yetkinliğinin yetersiz kaldığı konularda proje çalışmalarına katkı sağlayacak nitelikte midir? Yurt dışı araştırmacının yurt içindeki çalışma programının süresi ve sıklığı doğru planlanmış mıdır? Proje ekibinde yer alan **danışman(lar)** (varsa) projenin özel uzmanlık gerektiren tali konu ya da konularına katkı sağlayacak nitelikte midir? Projede görev alacak danışman sayısı o projedeki özel uzmanlık gerektiren tali konu sayısı ile sınırlı mıdır?
	Araştırma Olanakları Projenin yürütüleceği kuruluş(lar)ın sahip olduğu altyapı ve ekipman (laboratuvar, araç, makine-teçhizat vb.) projenin ihtiyaçları açısından ne ölçüde yeterlidir?

B) Puanlama Aşaması: Kriterler

Kriterler	Açıklama
Çağrı Programı Hedeflerine Katkı	Proje çıktı ve sonuçları, ilgili çağrı programı amaç ve hedeflerine ne ölçüde katkı sağlayacaktır?
Amaç ve Hedefler	Proje önerisinin araştırma sorusu veya hipotezi verilmiş midir? Amacı ve hedefi açık, ölçülebilir, gerçekçi ve proje süresince ulaşılabilir nitelikte olacak şekilde tanımlanmış mıdır?
Ulusal Kazanım	Proje önerisinin ulusal kazanım açısından önemi ayrıntılı olarak vurgulanmış mıdır? Ülkemizde ihtiyaç duyulan, teknolojik dışa bağımlılığımızı azaltacak veya ülkemizin rekabet gücünü artıracak ulusal kazanımların (ürün/süreç/yöntem/model) neler olabileceği hakkında yeterince bilgi verilmiş midir?
Yenilikçi Yönü	**Patent/Faydalı Model/Tescil Taraması**: Proje konusu ile ilgili ulusal/uluslararası patent/faydalı model/tescil taramaları yapılarak proje konusuyla olan farklılıkları ve benzerlikleri açıklanmış mıdır? **Yenilikçi Yönü:** Hedeflenen proje çıktısının yenilikçi yönü**,** pazar ve sektördeki benzerlerine göre öngörülen farklılıklarının, avantajlarının ve üstünlüklerinin neler olacağı yeterince açıklanmış mıdır? **Ticarileşme Potansiyeli:** Proje çıktısının ticarileşme potansiyeli ne düzeydedir? Hedeflenen pazarın gereksinimi, büyüklüğü, kısa ve uzun vadede pazarda oluşturması beklenen değişim yeterli düzeyde açıklanmış mıdır?

B) Puanlama Aşaması: Ölçek

Kriteri Karşılama Düzeyi	Puan Değeri	Tanım
İyi	6	Proje önerisi ilgili kriteri tüm boyutlarıyla karşılamaktadır. Eksiklik yok denecek kadar azdır.
	5	Proje önerisi ilgili kriteri iyi derecede karşılamaktadır. Önerinin kabul edilebilir seviyede eksiklikleri bulunmaktadır.
Geliştirilebilir	4	Proje önerisi ilgili kriteri genel hatlarıyla karşılamakla birlikte, önerinin iyileştirme ve geliştirmeye açık noktaları bulunmaktadır.
	3	Proje önerisi, ilgili kriteri orta derecede karşılamaktadır. Öneride iyileştirilmesi ve geliştirilmesi gereken önemli hususlar bulunmaktadır.
Yetersiz	2	Proje önerisi ilgili kriteri yeterli derecede karşılamamaktadır. Öneride önemli eksiklikler bulunmaktadır.
	1	Proje önerisi ilgili kriteri karşılamamaktadır. Proje önerisinde ciddi eksiklikler/zayıflıklar söz konusudur.

Panel Raporu

TÜBİTAK

PROJE ÖNERİSİ BİLİMSEL DEĞERLENDİRME RAPORU

PROJE NO	
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ	
PROJE BAŞLIĞI	

1. ÖZGÜN DEĞER

2. YÖNTEM

3. PROJE YÖNETİMİ

a) Yönetim Düzeni, Başarı Ölçütleri ve Risk Yönetimi:

b) Proje Ekibi:

c) Araştırma Olanakları:

4. YAYGIN ETKİ

PROJE İLE İLGİLİ DİĞER GÖRÜŞLER

PROJENİN BÜTÇESİ VE GEREKÇESİNİN UYGUNLUĞUNA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

PROJE SÜRESİNİN UYGUNLUĞUNA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

İlk Başvuru için Ek Puan

İlk Başvuru	+3
2. Başvuru	+3
3. Başvuru	+2
4. Başvuru	+1

Destek Kararının Verilmesi

- Başkanlık onayı alınması,
- Panel raporunun yürütücüye iletilmesi.

Tekrar Başvuru İmkânı

- Panel puanına göre destek kriterini sağlamaması nedeniyle reddedilen 1001 projelerinden **belirlenen kriterleri sağlayanlarla ve** döneme özel belirlenen bütçe nedeniyle destek verilememiş projelerle **bir sonraki dönemi beklemeden** başvuru yapılabilmesine,

- Söz konusu projelerin, **aynı panelistlere dış danışman olarak** gönderilerek değerlendirilmesine

olanak sağlanmıştır.

Projelerde Başarısızlık Nedenleri

- ✓ Başlık-içerik uyumsuzluğu
- ✓ Anlaşılmaz bir dil
- ✓ Çeviri nedeniyle yaşanan dil sorunları
- ✓ Araştırma sorusu-hipotezi/bulgu yorumu uyuşmazlığı
- ✓ Yönteme dair sorunlar
- ✓ Proje yönetimde sorunlar
- ✓ Yetersiz ve etkisiz bir planlama/akış
- ✓ Proje hedeflerinin gerçekçi ve açık olmaması
- ✓ İyi bir eleştirel literatür taraması içermemesi
- ✓ Proje Yöneticisinin yetersizliği
- ✓ Proje Ekibinin yetersizliği
- ✓ Proje ekibinin çalışma düzenin/görev dağılımının açık olmaması
- ✓ Fon sağlayan kurumun öncelikleri ile uyumsuzluk
- ✓ Faydalanıcıların açıkça tanımlananmamış olması
- ✓ Aşırı beklentiler
- ✓ Açık olmayan çıktılar
- ✓ Projenin amaç ve hedefleri ile bütçe uyumsuzluğu

Önyargılar

- ✓ Sosyal Bilim ve proje mantığına dair önyargılar
- ✓ Gerçekten bu araştırmayı projelendirmek gerekli mi sorusu
- ✓ Panel süreçleri ile ilgili bilgi sahibi olmama ve söylentiler
- ✓ Etkin bir değerlendirme sisteminin varlığına yönelik kaygılar
- ✓ Önyargıya yönelik kaygılar
- ✓ İyi inceleme yapılmadığına dair kaygılar
- ✓ Panelistlerin yetersizliğine dair kaygılar

- ✓ Soru-cevap bölümünde sizin endişelerinizi konuşalım…

- ✓ Çözüm…katkı sunmak/sormak/öğrenmek

Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS)

Panelist, Gözlemci Panelist olabilmek ve Proje Başvurusu yapabilmek için ARBİS üyeliği şarttır.

TÜBİTAK ARBİS Araştırmacı Bilgi Sistemi

arbis.tubitak.gov.tr

YÖKSİS Entegrasyonu Tamamlandı!

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

TÜBİTAK

1001

1003

2500

Teşekkür Ederim